

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

שם הקורס: **מצוות התלויות בארץ**
שנה"ל וסמסטר: תשע"ח סימסטר א

שם המרצה: יואל פרידמן
מסלול/התמחות: תלמוד
היקף שעות: 1

תוכן הקורס ומטרות הקורס

הקורס המתוקשב למצוות התלויות בארץ נותן טעימה על כלל מצוות אלו מתוך חיבור אל החיים ואל החקלאות הישראלית המתחדשת בארץ ישראל. הקורס משלב עיון במקורות חז"ל יחד עם המחשה עדכנית לימינו בעזרת סרטים מצגות ועוד.

ראשי פרקים/יחידות הוראה בקורס

1. מצוות התלויות בארץ כללי – מה זו מצווה התלויה בארץ?
 - א. הגדרת המצוות התלויות בארץ לפי שיטת רש"י
 - ב. הסבר ספר תורת הארץ לרב משה קליערס
2. מצוות התלויות בארץ כללי – שלבי היווצרות הפרי והמשמעויות ההלכתיות הנובעות מהם
 - א. חנטה
 - ב. עונת המעשרות
3. מצוות התלויות בארץ כללי – אילן וירק
 - א. הגדרות אילן וירק בספרות חז"ל
 - ב. הגדרות אילן וירק בספרות האחרונים
 4. הפרשת חלה
 - א. מהי חלה? וברכת הפרשת חלה
 - ב. הפרשת חלה – פרקטיקה
 - ג. מקומה של לישת העיסה בהפרשת חלה
 - ד. איזו עיסה תייבת בחלה?
 - ה. שיעורים וכמויות בהפרשת חלה
 - ו. צירוף של עיסות

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106, רחובות 76110
טלפון: 08-9485662
פקס: 08-9485686
דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"י אפרים
מיקוד 44814
טלפון: 03-9061301
פקס: 03-9061342
דוא"ל: dekan@orot.ac.il

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

- 5. תרומות ומעשרות
- 5.א. סוגי התרומות והמעשרות
- 5.ב. מושגים בתרומות ומעשרות
- 5.ג. איך מפרישים תרומות ומעשרות
- 5.ד. נוסח הפרשת תרומות ומעשרות
- 6. איסור ערלה
- 6.א. איסור ערלה - כללי
- 6.ב. מהו פרי
- 6.ג. הרכבה והברכה
- 6.ד. קניית עצים מן המשתלה
- 6.ה. פירות ערלה בשוק
- 7. איסור כלאיים
- 7.א. סוגי הכלאיים
- 7.ב. הגדרת המין בכלאיים
- 7.ג. הכלאה והרכבה

חובות/דרישות הקורס

מטלות הקורס

בכל יחידה של הקורס יש מטלה שכוללת בין 10 ל- 20 שאלות על החומר הנלמד מתוך המקורות המצורפים, מתוך מצגות או סרטים שמיועדים להמחשת המציאות האגרונומית עליה מדובר במקורות התלמודים וספרות השו"ת.
מרכיבי הציון הסופי ודרך חישובו: משקל כל מטלה/פעילות באחוזים
הציון מתחלק כדלהלן: 60% המטלות שבסוף כל יחידה. 40% מבחן כולל על כל החומר הנלמד.

דרכי התקשרות עם המרצה

דרך המודל או הדוא"ל.

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
תי"ד 1106, רחובות 76110
טלפון: 08-9485662
פקס: 08-9485686
דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"י אפרים
מיקוד 44814
טלפון: 03-9061301
פקס: 03-9061342
דוא"ל: dekan@orot.ac.il

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

ביבליוגרפיה

- אפרתי, הרב יוסף, 'לשאלת זיהוי שיבולת שועל', הליכות שדה 57 (תשמ"ט), עמ' 11–15
חוקות הארץ א, אשקלון: מכון התורה והארץ, תשס"ו, עמ' 149–150
פליקס, יהודה, 'לשאלת זיהוי של שיבולת שועל', הליכות שדה 58 (תשמ"ט), עמ' 19–22
פרידמן, הרב יואל, ספר הלכות הארץ, שבי דרום: מכון התורה והארץ, תשע"ח, עמ' 115–119;
עמ' 66–68; עמ' 123–124
הנ"ל, 'יתס ההלכה למדע לגבי סיווג צמחי ביניים לאילן ולירק', משואה ליצחק ב (בעריכת הרב
פרופ' אברהם שטיינברג ועוד), ירושלים: יד הרב הרצוג, עמ' 254–260
הנ"ל, 'סקירת ספרות מחשת מיני דגן', אמונת עתיד 92 (תשע"ב), עמ' 76–80
הנ"ל, 'פירות הקיץ בשווקים והסתמכות על רשימות אחוזי ערלה', אמונת עתיד 101 (תשע"ד), עמ'
37–39
שומרון, מרדכי, 'סיכום ניסוי בגידול גוגי ברי', אמונת עתיד 117 (תשע"ח), עמ' 48–50

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106, רחובות 76110
טלפון: 08-9485662
פקס: 08-9485686
דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"נ אפרים
מיקוד 44814
טלפון: 03-9061301
פקס: 03-9061342
דוא"ל: dekan@orot.ac.il